

Jaarverslaggeving 2017

Stichting PSW

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.1 Jaarrekening 2017

1.1.1	Balans per 31 december 2017	1
1.1.2	Resultatenrekening over 2017	2
1.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	3
1.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	4
1.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	10
1.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	18
1.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	19
1.1.10	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	20
1.1.11	Vaststelling en goedkeuring	26

1.2 Overige gegevens

1.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	27
1.2.2	Nevenvestigingen	27
1.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	28

1.1 JAARREKENING

1.1 JAARREKENING

1.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2	15.095.899	12.815.579
Financiële vaste activa	3	360.000	600.000
Totaal vaste activa		<u>15.455.899</u>	<u>13.415.578</u>
Vlottende activa			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	139.598	333.216
Debiteuren en overige vorderingen	7	2.062.848	2.321.353
Liquide middelen	9	6.802.032	8.531.274
Totaal vlottende activa		<u>9.004.478</u>	<u>11.185.842</u>
Totaal activa		<u><u>24.460.377</u></u>	<u><u>24.601.420</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Bestemmingsfondsen	10	14.942.159	15.578.377
Algemene en overige reserves		479.423	468.526
Totaal groepsvermogen		<u>15.421.583</u>	<u>16.046.905</u>
Voorzieningen	11	546.000	560.000
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	13	8.492.793	7.994.516
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>8.492.794</u>	<u>7.994.515</u>
Totaal passiva		<u><u>24.460.377</u></u>	<u><u>24.601.420</u></u>

1.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	16	45.624.313	41.977.879
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	17	450.649	331.238
Overige bedrijfsopbrengsten	18	970.887	842.139
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>47.045.849</u>	<u>43.151.257</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	34.859.135	31.200.560
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	1.310.183	994.178
Overige bedrijfskosten	23	11.521.312	10.378.886
Som der bedrijfslasten		<u>47.690.630</u>	<u>42.573.624</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		-644.781	577.633
Financiële baten en lasten	24	19.459	44.018
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-625.322</u></u>	<u><u>621.651</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds Aanvaardbare kosten		-636.218	609.078
Algemene / overige reserves		10.896	12.572
		<u><u>-625.322</u></u>	<u><u>621.651</u></u>

1.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017	2016
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		-644.781	577.633
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20, 21	1.310.183	994.178
- mutaties voorzieningen	11	<u>-14.000</u>	<u>107.474</u>
		1.296.183	1.101.652
Veranderingen in werkkapitaal:			
- vorderingen	7	258.505	-720.479
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	193.618	177.575
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	13	498.277	<u>1.463.629</u>
		<u>950.401</u>	<u>920.724</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.601.802	2.600.009
Ontvangen interest	24	19.459	46.015
Betaalde interest	24	<u>0</u>	<u>-1.997</u>
		19.459	44.018
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>1.621.262</u>	<u>2.644.027</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investeringen materiële vaste activa	2	-3.751.809	-2.912.858
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	161.306	0
Mutatie Uitgegeven leningen u/g	3	<u>240.000</u>	<u>-335.000</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.350.503	-3.247.858
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	12	0	<u>-159.732</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	-159.732
Mutatie geldmiddelen		<u><u>-1.729.242</u></u>	<u><u>-763.562</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	9	8.531.274	9.294.836
Stand geldmiddelen per 31 december	9	<u>6.802.032</u>	<u>8.531.274</u>
Mutatie geldmiddelen		-1.729.242	-763.562

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling PSW is statutair (en feitelijk) gevestigd te Roermond, op het adres Charles de Gaullestraat 21, en is geregistreerd onder KvK-nummer 13032969.

PSW biedt zorg en ondersteuning aan kinderen en volwassenen met een verstandelijke handicap bij wonen, PSW maakt geen deel uit van een concern.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken. Er hebben zich geen herrubriceringen voorgedaan in dit boekjaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van zorginstelling PSW.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van xx. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting. In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2%, 2,5%, 3,33%.
- Machines en installaties : 5 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10%, 20%.
- Kosten oprichting en uitgave van aandelen : nvt
- Kosten van ontwikkeling : nvt
- Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom : nvt
- Kosten van goodwill die van derden is verkregen : nvt

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud:

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa is per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Sinds 2009 is sprake van een transitie fase voor de bekostiging van de materiële vaste activa die tot en met 31 december 2011 in aanmerking kwamen voor integrale nacalculatie. Dit in beginsel risicoloze bekostigingssysteem is per 1 januari 2012 vervangen door een systeem van prestatiebekostiging.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderverslies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderverslies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderverslies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Als gevolg van bovengenoemde risico's is er binnen Stichting PSW een waardeverminderverslies verantwoord in de jaarrekening op basis van de RJ- richtlijn 121.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Vorderingen

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZI).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 2,5%.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4%.

In de Jaarrekening 2017 bedraagt deze voorziening: 1,1% van de Lonen en salarissen.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2017 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

1.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting PSW heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij PSW. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. PSW betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In januari 2018 bedroeg de dekkingsgraad 103%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. PSW heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. PSW heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Uitgangspunten Sociaal Domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en of Jeugdwet-omzet heeft de stichting de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').

Als gevolg van deze decentralisatie is er vanaf 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van stichting en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, retourberichten iWmo, overeengekomen social return, specifieke bevindingen uit controle van de verantwoordingen, etc.)

Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke ISD-protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld.

De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2018 of later.

1.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

1.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

2. Materiële vaste activa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	10.478.984	8.936.651
Machines en installaties	1.598.853	978.077
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	2.731.902	1.821.293
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	286.160	1.079.558
Totaal materiële vaste activa	15.095.899	12.815.579
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	12.815.579	10.896.899
Bij: investeringen	3.751.809	2.912.858
Af: afschrijvingen	1.310.183	994.178
Af: desinvesteringen	161.306	0
Boekwaarde per 31 december	15.095.899	12.815.579

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.1.7.

Bijzondere waardevermindering

De aanleiding voor het doorvoeren van een bijzondere waardevermindering zijn de hervormingen langdurige zorg WLZ en de overheveling van zorg uit de AWBZ naar de Wmo en naar de Jeugdwet en de daarmee gepaard gaande verwachte bezuinigingen. Stichting PSW heeft een berekening gemaakt van de verwachte kasstromen voor de komende jaren rekening houdend met bovengenoemde ontwikkelingen.

Aangezien het overgrote deel van de eigendomspanden van PSW dagbestedingslocaties betreft, heeft de toets op bijzondere waardevermindering (impairment-toets) zich beperkt tot deze panden. Ten aanzien van het woonvastgoed (slechts één pand) en het centraal bureau is er geen indicatie tot een bijzondere waardevermindering.

Als kasstroomgenererende eenheid (KGE) is voor de dagbestedingslocaties voor volwassenen de eenheid gemeente gehanteerd waar de dagbestedinglocaties zijn gevestigd. Het Kinderdagcentrum de Heisterkes (ernstig meervoudig gehandicapte kinderen) vormt een KGE en de decentrale kind-ontwikkelingsgroepen vormen tezamen een aparte KGE.

Of er sprake is van impairment is bepaald door per KGE de realiseerbare waarde af te zetten tegen de boekwaarde per 31 december 2017. De realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden is gebaseerd op de bedrijfswaarde, die is bepaald door de toekomstige kasstromen uit het voortgezette gebruik van de betreffende panden contant te maken (EBITDA-model).

Indien de bedrijfswaarde lager is dan de boekwaarde dan dient de boekwaarde per balansdatum 2017 verlaagd te worden naar de bedrijfswaarde tot ten laagste 0 (Impairment).

Er heeft zich in 2017 geen afwaardering dan wel terugname van eerder gedane bijzondere waardeverminderingen voorgedaan. De totale waardevermindering over de periode 2013 tot en met 2017 bedraagt € 2,5 mln. Daarnaast is per ultimo 2017 een bijzondere waardevermindering verantwoord van € 1,7 op een aantal onbebouwde terreinen.

Onderstaande een opsomming van de belangrijkste veronderstellingen die zijn gebruikt bij de berekening van de realiseerbare waarde:

- Disconteringsvoet 5,5%
- Opbrengsten en kosten zijn gebaseerd op een beste inschatting van het exploitatieresultaat per kostenplaats. Er is rekening gehouden met interne en externe ontwikkelingen zoals bekend op het moment van de berekening.
- Er is geen betrouwbare inschatting mogelijk van de restwaarde gezien het specifieke karakter en de beperkte markt voor het type panden. Derhalve is de 'restwaarde' berekend op basis van oneindige kasstromen bij voortzetting activiteiten.

Gevoeligheidsanalyse

Effect op de bijzondere waardevermindering (-afname, +toename)

Effect in €	Toename parameter	Afname parameter
Disconteringsvoet (verandering met 0,5%)	€ 200.000	-€ 300.000
Exploitatieresultaat (verandering met 10%)	-€ 400.000	€ 400.000
Afzet (verandering met 10%)	-€ 600.000	€ 700.000

De analyse biedt een benadering van de gevoeligheid van de weergegeven veronderstellingen.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Lening u/g Stichting de Graasj	360.000	600.000
Totaal financiële vaste activa	<u>360.000</u>	<u>600.000</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	600.000	265.000
Mutatie lening u/g Stichting de Graasj	-240.000	335.000
Boekwaarde per 31 december	<u>360.000</u>	<u>600.000</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

In 2015 heeft PSW een lening verstrekt aan Stichting de Graasj van € 600.000,-, waarvan opgenomen door Stichting de Graasj per ultimo 2015 € 265.000,-. In 2016 is het restant ad € 335.000,- verstrekt. In deze stichting participeren PSW en Rendiz voor ieder 50%. In 2017 heeft Stichting de Graasj € 240.000,- afgelost op deze lening. Het rentepercentage bedraagt 2,5%. Van de vorderingen op de financiële vaste activa heeft een totaalbedrag van € 40.000,- een looptijd korter dan 1 jaar.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	t/m 2014	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	333.216		333.216
Financieringsverschil boekjaar			-333.216	139.598	-193.618
Correcties voorgaande jaren					0
Betalingen/ontvangsten					0
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-333.216	139.598	-193.618
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>139.598</u>	<u>139.598</u>
Stadium van vaststelling (per erkenning):	d	d	d	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

d=definitieve afrekening CAK

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	139.598	333.216
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	<u>139.598</u>	<u>333.216</u>

1) Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	36.032.382	34.579.035
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	35.895.070	34.255.368
Totaal financieringsverschil	<u>137.312</u>	<u>323.667</u>

2) Specificatie financieringsverschil in het boekjaar Wlz Subsidie Overgang Kapitaalln

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wlz Subsidie Overgang Kapitaallasten	0	-3.715
Af: vergoedingen ter dekking van de Wlz Subsidie Overgang Kapitaallasten	0	-3.715
Totaal financieringsverschil Wlz Subsidie Overgang Kapitaallasten	<u>0</u>	<u>0</u>

3) Specificatie financieringsverschil in het boekjaar Wlz Subsidie Extram. Behandeling

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wlz Subsidie Extramurale Behandeling	27.677	36.168
Af: vergoedingen ter dekking van de Wlz Subsidie Extramurale Behandeling	25.391	26.619
Totaal financieringsverschil Wlz Subsidie Extramurale Behandeling	<u>2.286</u>	<u>9.549</u>

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

7. *Debiteuren en overige vorderingen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	1.405.184	1.915.075
Overige vorderingen	77.504	42.721
Vooruitbetaalde bedragen	27.628	19.718
Nog te ontvangen bedragen	552.532	343.839
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>2.062.848</u>	<u>2.321.353</u>

Toelichting:

Onder de Overige vorderingen is een rekening-courant opgenomen ad € 125.000,- verstrekt aan Stichting de Graasj. PSW is voor 50% eigenaar, samen met Rendiz BV.

9. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	6.758.574	8.484.025
Kassen	43.458	47.250
Totaal liquide middelen	<u>6.802.032</u>	<u>8.531.274</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar voor de stichting.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

10. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bestemmingsfondsen	14.942.159	15.578.377
Algemene en overige reserves	<u>479.423</u>	<u>468.526</u>
Totaal groepsvermogen	<u><u>15.421.582</u></u>	<u><u>16.046.904</u></u>

Bestemmingsfonds

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds: Reserve aanvaardbare kosten	15.578.377	-636.218		14.942.159
Totaal bestemmingsfonds	<u><u>15.578.377</u></u>	<u><u>-636.218</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>14.942.159</u></u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves	468.526	10.896		479.423
Totaal algemene en overige reserves	<u><u>468.526</u></u>	<u><u>10.896</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>479.423</u></u>

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
- jubileumverplichtingen	270.000	34.000	23.000		281.000
- langdurig zieken	248.000	226.000	228.000		246.000
- persoonlijk budget levensfase	42.000	0	23.000		19.000
Totaal voorzieningen	<u>560.000</u>	<u>260.000</u>	<u>274.000</u>	<u>0</u>	<u>546.000</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2017</u>
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	54.600
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	218.400
hiervan > 5 jaar	273.000

Toelichting per categorie voorziening:

Voor een toelichting per voorziening wordt verwezen naar het onderdeel 1.1.4 Waarderingsgrondslagen.

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	0	159.732
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	0	159.732
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	0	0
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	0	0
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	0	0
hiervan > 5 jaar	0	0

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	1.265.874	1.278.804
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.399.642	1.128.067
Schulden terzake pensioenen	129.947	473.438
Nog te betalen salarissen	370.115	503.333
Vakantiegeld	1.113.018	1.011.142
Vakantiedagen en Verplichtingen persoonlijk budget levensfase	3.663.051	3.043.223
Nog te betalen kosten	88.620	51.230
Kortlopende schuld zorgkantoor	11.373	11.373
Vooruitontvangen opbrengsten	451.153	493.905
Totaal overige kortlopende schulden	<u>8.492.793</u>	<u>7.994.516</u>

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Rabobank bedraagt per 31 december 2017 € 3 miljoen (2016: € 3 miljoen) en de rente EURIBOR plus 1,75%. De kredietprovisie bedraagt 1%, te weten € 30.000,- op jaarbasis. Er is in 2006 een bankgarantie afgegeven van € 10.115 voor de huur van het pand Edisonlaan te Weert.

14. Financiële instrumenten

Deze toelichting betreft een voorbeeld en dient nog instellingsspecifiek gemaakt te worden.

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over de vorderingen opgenomen onder vlottende activa. Het kredietrisico is beperkt aangezien een groot deel van de vorderingen betrekking hebben op het gemeentelijke sociaal domein, te weten de Wmo en Jeugdwet (€ 926.000,-). Verder bedraagt de vordering inzake het financieringstekort Wlz (op de overheid) € 140.000,-. In deze vordering zit geen risicovolle post.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

1.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Huurverplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt voor het komende jaar € 3 mln, voor de komende 5 jaar € 11 mln en daarna € 10 mln. De resterende looptijd van de huurcontracten bedraagt gemiddeld 7 jaar.

Vastgoedprojecten

Op 31-12-2017 is PSW verplichtingen aangegaan voor vastgoedprojecten ter waarde van circa € 1,5 miljoen. Deze verplichtingen zijn niet opgenomen in de balans van 2017.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Mogelijke rechten of verplichtingen in het kader van de niet in de balans opgenomen regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2016).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. PSW is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

Door de invoering van de Jeugdwet met ingang van 1 januari 2015, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van jeugdzorg/-hulp aan haar minderjarige inwoners. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van jeugdzorg/-hulp. Voor de jeugdzorginstelling zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractsbasis (vanaf 2015) - meer dan voorheen - tot het risico van (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht leiden. Oorzaak van deze eventuele vennootschapsbelastingplicht ligt in het feit dat jeugdzorginstellingen veelal geen beroep meer kunnen doen op de zogenoemde 'subsidie-vrijstelling' in de vennootschapsbelasting, omdat niet meer wordt voldaan aan de bijbehorende voorwaarden. Daardoor wordt aangenomen dat de jeugdzorginstellingen (meestentijds stichtingen) in beginsel een onderneming in fiscale zin drijven met (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht tot gevolg. Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig is voor deze instellingen vervolgens van belang of er nog andere mogelijkheden c.q. vrijstellingen zijn om (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht te voorkomen. Hierbij valt te denken aan de zogenoemde 'zorgvrijstelling' in de vennootschapsbelasting.

PSW heeft een analyse gemaakt van de eventuele vennootschapsbelastingplicht en vanwege de lage risico's besloten om geen rekening te houden met een eventuele belastingplicht in de jaarrekening.

1.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017					
- aanschafwaarde	14.576.376	1.888.483	3.871.575	1.079.558	21.415.992
- cumulatieve afschrijvingen	5.639.725	910.406	2.050.282		8.600.413
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>8.936.651</u>	<u>978.077</u>	<u>1.821.293</u>	<u>1.079.558</u>	<u>12.815.579</u>
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	2.170.643	757.009	1.617.555	-793.398	3.751.809
- afschrijvingen	479.769	131.904	698.510		1.310.183
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>					
.aanschafwaarde	11.631		249.052		260.683
.cumulatieve afschrijvingen	11.631	0	249.052		260.683
- <i>desinvesteringen</i>					
aanschafwaarde	563.077	12.376	28.836		604.289
cumulatieve afschrijvingen	414.536	8.047	20.400		442.983
per saldo	<u>148.541</u>	<u>4.329</u>	<u>8.436</u>	<u>0</u>	<u>161.306</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>1.542.333</u>	<u>620.776</u>	<u>910.609</u>	<u>-793.398</u>	<u>2.280.320</u>
Stand per 31 december 2017					
- aanschafwaarde	16.172.311	2.633.116	5.211.242	286.160	24.302.829
- cumulatieve afschrijvingen	5.693.327	1.034.263	2.479.340	0	9.206.930
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>10.478.984</u>	<u>1.598.853</u>	<u>2.731.902</u>	<u>286.160</u>	<u>15.095.899</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	2%, 2,5%, 3,33%	5%	10%, 20%	0%	

BIJLAGE

1.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflos- sings- wijze	Aflos- sing 2018
		€			%	€	€	€	€	€			€
Totaal						0	0	0	0	0			0

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING**BATEN****16. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)***De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	36.032.382	34.579.035
Wlz Subsidie Overgang Kapitaallasten	0	-3.715
Wlz Subsidie Extramurale Behandeling	27.677	36.168
Wlz Correcties voorgaande jaren	91	3.252
Wlz Correcties voorgaande jaren Extramurale behandeling	354	0
Opbrengsten Wmo	2.612.209	2.199.002
Opbrengsten Jeugdwet	5.279.919	3.495.620
Opbrengsten PersoonsGebondenBudgetten (PGB)	1.045.353	1.088.885
Overige zorgprestaties	626.328	579.633
Totaal	<u>45.624.313</u>	<u>41.977.879</u>

17. Subsidies*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdwet)	450.649	331.238
Totaal	<u>450.649</u>	<u>331.238</u>

18. Overige bedrijfsopbrengsten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige bedrijfsopbrengsten	970.887	842.139
Totaal	<u>970.887</u>	<u>842.139</u>

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	25.193.617	22.617.509
Sociale lasten	4.054.069	3.704.348
Pensioenpremies	1.993.944	1.839.161
Andere personeelskosten:	1.306.893	1.195.867
Subtotaal	32.548.523	29.356.885
Personeel niet in loondienst	2.310.612	1.843.675
Totaal personeelskosten	<u>34.859.135</u>	<u>31.200.560</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>662</u>	<u>591</u>

Toelichting:

De stijging van het aantal fte's heeft te maken met de stijgende omzet, met name in het sociaal domein.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	1.310.183	994.178
Totaal afschrijvingen	<u>1.310.183</u>	<u>994.178</u>

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

23. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.679.121	1.626.831
Algemene kosten	3.553.533	2.747.486
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.733.883	1.687.543
Onderhoud en energiekosten	1.125.102	1.218.623
Huur en leasing	3.169.673	3.012.929
Dotaties en vrijval voorzieningen	260.000	85.474
Totaal overige bedrijfskosten	<u>11.521.312</u>	<u>10.378.886</u>

24. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	19.459	46.015
Subtotaal financiële baten	<u>19.459</u>	<u>46.015</u>
Rentelasten	0	1.997
Subtotaal financiële lasten	<u>0</u>	<u>1.997</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>19.459</u>	<u>44.018</u>

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

26. Wet normering topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting PSW. Het voor PSW toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 121.000,- en is gebaseerd op het WNT-maximum voor de zorg, totaalscore 8 en klasse 2.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Pedagogisch Sociaal Werk Midden-en Noord-Limburg bedraagt € 121.000,- (klasse II). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	dhr. dr. M. van Ooijen MBA-H
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	159.204
Beloningen betaalbaar op termijn	11.074
<i>Subtotaal</i>	170.278
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	121.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	170.278
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	de overschrijding valt binnen het overgangsrecht.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	159.457
Beloningen betaalbaar op termijn	10.821
Totaal bezoldiging 2016	170.278

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	dhr. R.J.H. Burllet MBA	dhr. drs. M.M.J.E. Foppen	mevr. drs. P.J. Laanen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/09
Bezoldiging			
Bezoldiging	12.273	8.000	6.241
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.150	12.100	9.075
-/- Onverschuldigd betaald bedrag			
Totaal bezoldiging	12.273	8.000	6.241
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016			1/1 - 31/12
Beloning			8.000
Belastbare onkostenvergoedingen			1.295
Beloningen betaalbaar op termijn			-
Totaal bezoldiging 2016	-	-	9.295

bedragen x € 1	dhr. J.A.J. Moolenschot MBA	mevr. drs. M. Mulder Msc	mevr. dr. M-J. E.H. Smits	dhr. drs. L.J. Urlings
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	8.589	8.283	2.000	8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	12.100	12.100	3.025	12.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	8.589	8.283	2.000	8.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/11 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12
Beloning	8.000	8.000		8.000
Belastbare onkostenvergoedingen	755	340		268
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-		-
Totaal bezoldiging 2016	8.755	8.340	-	8.268

1.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

27. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	51.256	42.000
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	16.456	28.752
3 Fiscale advisering	3.212	13.418
4 Niet-controlediensten	61.906	10.892
Totaal honoraria accountant	<u>132.830</u>	<u>95.061</u>

Toelichting:

Onder de post 2. Overige controlewerkzaamheden worden de kosten gerubriceerd van de controleverklaringen inzake het gemeentelijke sociale domein (Wmo, Jeugdwet), de Wlz-Nacalculatie, Wlz-subsidie Overgang Kapitaallasten, Wlz-subsidie Extramurale Behandeling. Onder de post 2. worden eveneens de kosten van de ICF geboekt, waar PSW BDO voor inhuurt. Onder post 4 Niet-controlediensten is de inhuur van een ICT-programmamanager verantwoord die via BDO is ingehuurd in 2017.

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichhouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 26.

1.1.20 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting PSW heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 26 maart 2018.

De raad van toezicht van de Stichting PSW heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 26 maart 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

nvt

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

De heer dr. M. van Ooijen MBA-H 26-3-2018
Bestuurder

W.G.

De heer R.J.H. Burlet MBA 26-3-2018
Voorzitter van de Raad van Toezicht

W.G.

De heer drs. M.M.J.E. Foppen 26-3-2018
Lid van de Raad van Toezicht

W.G.

De heer J.A.J. Moolenschot MBA 26-3-2018
Lid van de Raad van Toezicht

W.G.

Mevrouw drs. M. Mulder Msc 26-3-2018
Lid van de Raad van Toezicht

W.G.

Mevrouw dr. M-J. E.H. Smits 26-3-2018
Lid van de Raad van Toezicht

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2 OVERIGE GEGEVENS

1.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen inzake resultaatbestemming opgenomen. De Raad van Bestuur stelt de Jaarrekening vast en legt deze ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht voor. Hiermee wordt de resultaatbestemming bepaald.

1.2.2 Nevenvestigingen

Stichting PSW heeft geen nevenvestigingen.

1.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting PSW te Roermond

A. Verklaring over de in de jaarverslaggeving 2017 opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting PSW ('de instelling') te Roermond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverslaggeving 2017 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting PSW op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de resultatenrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn hierna beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting PSW zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2017 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door de instelling als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op het tot stand komen van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

B. Verklaring over de in de jaarverslaggeving 2017 opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving 2017 andere informatie, die bestaat uit:

- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de zorginstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tilburg, 30 maart 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

was getekend

drs. M.M.H. Tagage RA
